

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 4P/147/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8523201371
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Sroková
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2024:8523201371.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Stará Ľubovňa sudkyňou JUDr. Janou Srokovou v rodinnoprávnej veci starostlivosti súdu o mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX, D. E. C. XX, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa, dieťa rodičov: matky F. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX, toho času v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Levoča a otca G. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XX, t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Šaca, o návrhu osoby, ktorej má byť mal. dieťa zverené: G. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XX, v konaní o zverenie mal. dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti takto

rozhodol:

I. Súd zveruje mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľke G. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XX.

II. Navrhovateľka G. G., nar. XX.XX.XXXX je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o mal. dieťa v rovnakom rozsahu, ako ju vykonávajú rodičia, právo zastupovať mal. dieťa, spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach.

III. Matka mal. dieťaťa F. B., nar. XX.XX.XXXX je povinná prispievať na výživu mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX sumou 36,83 eur mesačne, ktoré výživné je povinná uhrádzať vždy do 20-teho dňa, toho ktorého mesiaca vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Starej Ľubovni, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku.

IV. Otec mal. dieťaťa G. G., nar. XX.XX.XXXX je povinný prispievať na výživu mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX sumou 36,83 eur mesačne, ktoré výživné je povinný uhrádzať vždy do 20-teho dňa, toho ktorého mesiaca vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Starej Ľubovni, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku.

V. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov tohto konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka G. G. podala na tunajší súd návrh, ktorým žiadala, aby súd zveril do jej náhradnej osobnej starostlivosti /NOS/ mal. dieťa A. B., nar. XX.XX.XXXX. Návrh odôvodnila tým, že maloleté dieťa A. B. pochádza z družského vzťahu jej brata G. G., nar. XX.XX.XXXX a F. B., nar. XX.XX.XXXX. Obaja rodičia boli na základe právoplatného rozsudku Okresného súdu v Starej Ľubovni uznaní vinnými zo spáchania zločinu týrania blízkej a zverenej osoby. V skúšobnej dobe sa rodičia neosvedčili a vykonávajú uložené tresty odňatia slobody na 2 roky ako tresty nepodmienečne v trestnej veci pod sp. zn. 1 T/58/2016. Do výkonu trestu odňatia slobody majú nastúpiť obaja do 30.11.2023. V ďalšej trestnej veci pod sp. zn. 1T/62/2020 bol G. G. uložený trest odňatia slobody na 78 mesiacov nepodmienečne a F.

B. bol uložený trest odňatia slobody na 68 mesiacov nepodmienečne. Uvedený rozsudok už nadobudol právoplatnosť.

Je sestrou otca mal. dieťaťa, je slobodná, žije so svojimi rodičmi H. a I. G. (starými rodičmi mal. detí) a mal. súrodencom H. G., nar. XX.XX.XXXX, má zverenú v náhradnej osobnej starostlivosti mal. neter H. G., nar. XX.XX.XXXX, ktorej zabezpečuje riadnu starostlivosť. Je na rodičovskej dovolenke, poberá rodičovský príspevok na mal. H. v mesačnej sume 345,20 eru, rodinný prídavok v mesačnej sume 60,- eur, opakovaný príspevok dieťaťu zverenému do náhradnej starostlivosti v mesačnej sume 208,80 eur, náhradné výživné v náhradnej starostlivosti v mesačnej sume 36,83 eur. Jej rodičia (starí rodičia mal. detí) si príležitostne chodia zarobiť do Nemecka spievaním. Nemá žiadne pôžičky a s financiami vie hospodáriť. Obývajú murovaný rodinný dom, kde majú k dispozícii 4 izby, kuchyňu s obývačkou, ktoré nie sú predelené stenou, spálne, kúpeľňu, chodbu s predsieňou. Domácnosť je komplet zariadená novým funkčným a potrebným nábytkom. V miestnostiach na podlahách majú rozmiestnené čisté koberce. V domácnosti majú zavedenú elektrinu a vodu. Domácnosť vykurujú tuhým palivom, majú krbové piecky. Hygiena a čistota domácnosti je na dobrej úrovni. V kúpeľni majú vaňu, automatickú práčku a toaletu na splachovanie. V spoločnej domácnosti žijú aj starí rodičia s mal. H., plnoletou dospelou dcérou G. a zvereným mal. dieťaťom H. G.. Rodina býva v blízkosti domácnosti rodičov G. G. a F. B.. Cíti sa byť spôsobilá starať sa o maloletého, nemá vážne zdravotné problémy, nenavštevuje žiadne odborné ambulancie, ktoré by jej v tom bránili a je schopná sa riadne postarať o mal. deti. Prejavila záujem a chce sa starať o mal. dieťa A. B. a to až do doby, kým jeho rodičia budú vo výkone trestu odňatia slobody. Absolvovala aj psychologické poradenstvo na RPPS.

2. Súd uznesením č. k. 4P/147/2023-8 zo dňa 14.12.2023 ustanovil mal. dieťaťu kolízneho opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa /ÚPSVaR/.

3. Súd doručil účastníkom poučenia o ich procesných právach a povinnostiach, spolu s návrhom na vyjadrenie a vo veci vytýčil pojednávanie.

4. Rodičia mal. dieťaťa sa na pojednávanie nedostavili, predvolanie mali riadne a včas vykázané, k návrhu sa nevyjadrili, a preto súd vo veci pojednával v ich neprítomnosti v zmysle ust. § 180 CSP.

5. Na pojednávaní navrhovateľka zotrvala na obsahu podaného návrhu. Uviedla, že obaja rodičia mal. dieťaťa sú vo výkone trestu od novembra 2023. Je slobodná, nemá žiadne mal. deti, a preto sa môže o mal. A. aj postarať. Žije v spoločnej domácnosti aj so svojimi rodičmi ako aj súrodencami. Celkovo ich je 14 súrodenčov. Žijú v murovanom dome, kde majú zabezpečenú kúpeľňu, kuchyňu, detskú izbu ako aj sociálne zariadenie. Už má v náhradnej osobnej starostlivosti zverené dieťa svojej ďalšej sestry mal. H.. V evidencii na úrade práce nie je, nezaevidovala sa. Má vek 24 rokov. Doteraz si zarábala takým spôsobom, že celá rodina chodili spievať do Nemecka, kde v priemere za 10 dní si zarobila 800,- eur. So starostlivosťou o mal. A. jej pomáhajú jej rodičia, teda mama a otec. Cíti sa byť spôsobilá zabezpečiť riadnu starostlivosť mal. dieťaťu. Je zdravá, nemá žiadne problémy. T.č. do Nemecka už spievať nechodí, a to od doby, kedy jej bola zverená mal. H..

6. Kolízny opatrovník na pojednávaní konštatoval, že súhlasí s podaným návrhom, poukazuje na ich správu. Naďalej zotrvávajú dôvody zverenia mal. dieťaťa do starostlivosti tety. Rodičia sú obaja vo výkone trestu odňatia slobody. Dieťa sa momentálne ocitlo bez zákonného zástupcu. Teta je schopná sa postarať o mal. dieťa, nemá zdravotné ťažkosti, ktoré by jej v tom bránili. Je spôsobilá svojho synovca vychovávať, zabezpečovať mu celkovú starostlivosť a starí rodičia, jej rodičia, sú nápomocní náhradnému rodičovi.

7. Súd vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľky - osoby, ktorej má byť dieťa zverené, kolízneho opatrovníka, oboznámil sa s listinnými dôkazmi doloženými do spisu ako aj obsahom celého spisového materiálu a zistil že skutkový stav zodpovedá stavu tak, ako je horeuvedené.

8. Zo správy Obce Lomnička súd zistil, že navrhovateľka žije v spoločnej domácnosti so svojimi rodičmi. Je slobodná, bezdetná. O mal. A. sa riadne stará, s výchovou jej pomáhajú rodičia. Dieťaťu zabezpečuje všetko potrebné. V obci má povest' dobrú. Nevyvoláva žiadne spory. Majetkové pomery sú také, že nevlastní žiadny majetok. Komisiou pre verejný poriadok riešená nebola. Čiže zo strany obce je hodnotená kladne.

9. Zo správy ÚPSVaR Stará Ľubovňa vyplývajú skutočnosti prezentované účastníkmi na pojednávaní so záverom návrhu vyhovieť, nakoľko je v záujme mal. dieťaťa, aby bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti svojej tete, t. j. rodinnému príslušníkovi.

Na základe uvedeného súd právne uzatvára:

10. Podľa § 44 ods. 3 písm. a/ Zákona o rodine náhradnou starostlivosťou je zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len "náhradná osobná starostlivosť"). Podľa § 44 ods. 4 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

11. Podľa § 45 ods. 1 Zákona o rodine ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa.

Podľa § 45 ods. 2 Zákona o rodine pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť na náhradnej osobnej starostlivosti prarodič, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

Podľa § 45 ods. 3 Zákona o rodine v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

Podľa § 45 ods. 4 Zákona o rodine osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia., osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

Podľa § 45 ods. 6 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stykať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

Podľa § 45 ods. 7 Zákona o rodine vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

Podľa § 45 ods. 8 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby výživné poukazovali počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazovali tejto osobe, úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

Podľa ods. 9 cit. zákonného ustanovenia súd najmenej raz za šesť mesiacov zhodnotí v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí alebo v súčinnosti s inými osobami, ktoré sú oboznámené s pomermi maloletého dieťaťa, výkon náhradnej osobnej starostlivosti, a to najmä kvalitu starostlivosti o dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti a skutočnosť, či rodičia môžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa.

12. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa ods. 2 citovaného zákonného ustanovenia obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa ods. 3 citovaného zákonného ustanovenia každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

13. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Právne posúdenie veci:

14. Predmetom konania je zverenie mal. dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti v zmysle § 44 Zák. o rodine, jeho príbuznému – t.j. tete, sestre otca mal. dieťaťa, nakoľko jeho obaja rodičia sú vo výkone trestu odňatia slobody a tak mal. dieťa sa ocitlo bez zákonného zástupcu, ktorý by zabezpečoval jeho potreby. Dieťaťu t.č. zabezpečuje starostlivosť jeho teta – sestra otca na základe neodkladného opatrenia tunajšieho súdu o dočasnom zverení mal. dieťaťa do jej starostlivosti. Táto, ako bolo zdokladované, je schopná sa o mal. dieťa postarať, nemá zdravotné ťažkosti, ktoré by jej v tom bránili. Taktiež z prešetrenia pomerov na strane navrhovateľky vyplynulo, že takéto riešenie vzniknutej situácie je v najlepšom záujme mal. dieťaťa.

15. Pokiaľ ide o výšku výživného, súd poukazuje na to, že zverením mal. dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti vyživovacia povinnosť rodiča nezaniká. Tiež poukazuje na to, že príjmy rodičov mal. dieťaťa vo výkone trestu neboli zdokladované, avšak tieto sú vo väčšine prípadov len na minimálnej úrovni. Keďže zmysle ust. § 62 ods. 3 zákona o rodine je každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery, povinný plniť si svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu 30 % zo sumy životného minima pre neploleté, nezaopatrené dieťa, a tak touto minimálnou výškou výživného súd zaviazal matku a otca tak, ako je to uvedené vo výrokovvej časti tohto rozhodnutia. Táto suma sa každý rok k 1. júlu mení, z čoho vyplýva, že dochádza aj k zmene výšky minimálneho výživného. Stanovená minimálna výška výživného je od 01.07.2023 doposiaľ v sume 36,83 eur mesačne.

16. S poukazom na vykonané dokazovanie a cit. zákonné ustanovenia súd dospel k záveru, že zverenie mal. dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti jeho tete – sestre jeho otca, ktorá mu zabezpečuje t. č. starostlivosť, je v záujme mal. dieťaťa, a preto návrhu vyhovel.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, a to do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Stará Ľubovňa.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok), t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, uvedenie spisovej značky tohto konania, uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolanie treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku alebo návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia podľa § 370 a nasl. CMP.

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením (§ 44 C.m.p.).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie v časti, v ktorej bola upravená starostlivosť o maloleté dieťa, styk s maloletým dieťaťom alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému dieťaťu, oprávnený môže podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia podľa § 370 a nasl. Civilného mimosporového poriadku.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie v časti, ktorým bola upravená peňažná povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku. Exekúciu možno vykonať zrážkami zo mzdy a z iných príjmov, prikázaním pohľadávky, predajom hnuiteľných vecí, predajom cenných papierov, predajom nehnuteľnosti, predajom podniku, príkazom na zadržanie vodičského preukazu.